

Hervorming is langzaam proces

Plannen onderwijshervorming sporen met visie katholiek onderwijs

- ▶ Doel hervorming is het mislukken van leerlingen voorkomen
- ▶ Matrix noopt tot een fijnmaziger aanbod van richtingen
- ▶ Beladen opsplitsing algemeen, technisch en beroeps moet weg

Erik DE SMET

De hervorming van het secundair onderwijs beroerde de voorbije weken pers, politiek en onderwijswereld. De Vlaamse regering keurde een masterplan goed dat de strakke opdeling en hiërarchie tussen de studierichtingen wegwerkt. Leerlingen zullen kunnen kiezen op basis van belangstelling en talent, zodat de studiekeuze minder afhankelijk wordt van het maatschappelijke aanzien van een richting en niet langer gestuurd wordt door negatieve keuzes.

Al leeft er op het terrein bij leerkrachten wel wat scepsis, een brede waaier aan gezaghebbende stemmen, van de werkgevers tot de jezuiten, is opgetogen. Ook Mieke Van Hecke, topvrouw van het katholiek onderwijs (VSKO), reageert tevreden. Ze spoort iedereen aan de plannen genuanceerd te bekijken, voorbij de slogans en het politieke gekibbel.

„De grote lijnen van de hervorming sporen met onze visie”, zegt Van Hecke. „Eerst analyseerden we de sterke en zwakke punten van het bestaande systeem, vervolgens groeide daaruit een visie. Nu gaan we over naar concrete plannen en de wijze waarop we de hervorming zullen

vormgeven. Vragen welke school in ons scholenlandschap wat zal aanbieden, is nog veel te vroeg.”

Een van de felste discussiepunten was de zogeheten brede eerste graad. „We leggen hier de focus op een brede, algemene vorming”, repliceert Van Hecke. „De eerste twee jaren van het secundair onderwijs komt er een brede vorming, maar die zal beter overeenstemmen met het profiel van een leerling. Alle leerlingen zullen talen en wetenschap krijgen. Voor wie een abstracter niveau aankan, kan Latijn een keuze blijven, maar we moeten alternatieven voorzien. Wie zich richt op het concrete, krijgt ook talen en wetenschap, maar met de focus op de concretere toepassingen. We wachten niet tot een leerling mislukt. Een van de knelpunten vandaag is de verkeerde studiekeuze.”

„Leerkrachten moeten mede-eigenaar van de hervorming worden”

De beladen opsplitsing tussen algemeen (ASO), technisch (TSO) en beroepsonderwijs (BSO) verdwijnt. In de plaats komt een nieuwe structuur, matrix genoemd, die het studietoerichting horizontaal en verticaal indeelt: inhoudelijk (wetenschap en techniek, taal en cultuur, welzijn en maatschappij, kunst en creatie, economie en organisatie) en dat naargelang het doel – voortstuderen of een baan na het verlaten van de schoolbanken.

Mieke Van Hecke: „In het katholiek onderwijs willen we vier categorieën hanteren en ook een onderscheid maken tussen doorstroming naar de professione-

le bachelors en het academische niveau. Op dat vlak vertoont ons aanbod een tekort. Nu sluit een aantal opleidingen – ik denk aan humane wetenschappen – te veel aan op de bachelors en te weinig op academische opleidingen. Ook daarom moeten de schotten tussen ASO en TSO weggewerkt worden.”

Het masterplan van de regering spreekt van ‘domeinscholen’ die per inhoudelijk domein zowel doorstroomrichtingen, arbeidsmarktgerichte opleidingen als gecombineerde richtingen aanbieden. Scholen die zich aldus willen organiseren, worden daartoe gestimuleerd.

„Wij moedigen scholen aan hun aanbod te verbreden”, zegt de topvrouw van het katholiek onderwijs. „Wegens de infrastructuur zal echter niet alles mogelijk zijn, maar we moeten creatief denken. Grote campussen met alleen maar TSO en BSO nodigen we uit ook een abstracte richting aan te bieden. Zo kan er in het land- en tuinbouwonderwijs ook een extra wetenschappelijk aanbod komen.”

Dat alles is geen nieuwluchterij, meent Van Hecke. „Naast Latijn gingen colleges toch ook moderne humaniora aanbieden om leerlingen met een wat ander profiel in hun school te kunnen houden? We steunen de hervorming, omdat we leerlingen sneller op hun plaats willen zien, omdat we mislukken en zonder diploma de schoolbanken verlaten, willen voorkomen. We wilden tijdig een visie en die is er nu. Laten we nu stap voor stap te werk gaan. De hervorming is een langzaam proces waarvan we onze medewerkers mede-eigenaar willen maken. Met het onderwijs experimenteer je niet.”

STANDPUNT

Bert CLAERHOUT

Al etend de wereld verbeteren

„ In zijn bijdrage *Mededogen en rechtvaardigheid* in het zopas verschenen boek *Tochten van hoop* (Halewijn, Antwerpen, 2013, 224 blz., 17 euro) wijst ethicus Roger Burggraeve erop dat de Kerk, door de voortschrijdende secularisering, geneigd is zich terug te trekken in een kleine ruimte om daar, onder gelijkgezinden, het spirituele en sacramentele te benadrukken. Daardoor lopen we volgens hem het risico dat de diaconie en de zorg voor de noodlijdende medemens in de verdrukking komen.

Burggraeves waarschuwing sluit aan bij de bekommernissen van paus Franciscus. „Met een Kerk die zich beperkt tot beheersmatig werk in de parochie, die opgesloten leeft in haar eigen gemeenschap, gebeurt hetzelfde als met een persoon die afgesloten leeft van de buitenwereld: hij kwijnt lichamelijk en geestelijk weg”, zegt hij in *Paus Franciscus. Leven en denken van Jorge Bergoglio*. Volgens hem moet de Kerk met de nodige creativiteit naar de mensen toe gaan. Een herder die zich opsluit, is volgens de paus geen schaapherder, maar een schaapscheerder die veeleer met vachten bezig is dan met het zoeken naar verloren schapen.

Tochten van hoop leert dat er in Vlaanderen nog altijd bronnen van christelijke solidariteit bestaan die werken in de geest van Matteüs 25, 40: „(...) alles wat je voor een van deze minste broeders van Mij hebt gedaan, heb je voor Mij gedaan”. Denk maar aan de voedselbedeling, de opvang van slachtoffers van mensenhandel, de schoneklerencampagne, de migrantenwerking, het vangeniswezen, de ziekenzorg en zo meer. Het bestaat allemaal dankzij de belangeloze inzet van christenen voor wie niet de eigen navel het centrum van de wereld is, maar de ander die een beroep op hen doet.

Hoe je creatief mensen kunt benaderen om hen te helpen, leert ook de vrouwenbeweging Femma, voorheen KAV. Door recepten uit te wisselen, samen boodschappen te doen en samen te koken, leren Vlaamse Femmavrouwen en nieuwkomers elkaar en elkaars cultuur beter kennen en begrijpen. Voor migrantenvrouwen is het een unieke gelegenheid om hun Nederlands te oefenen en contacten te leggen met het plaatselijke verenigingsleven. Op die manier vergroten ze hun kans op integratie en het vinden van een job.

De testgroepen die Femma vorig jaar opstartte, blijken succesvol. „Aanvankelijk was er koudwatervrees, maar we zaten snel op dezelfde golflengte”, vertelt een deelnemster. „We aten appelmoes en zarzuela, we babbelden, maakten plezier en leerden van elkaar.” Femma bundelde de ervaringen in de brochure *Koken van A tot Z* om ook elders rond kookpot en eettafel verbondenheid en solidariteit te creëren.

Marx en Lenin stelden dat alleen een revolutie de wereld kan veranderen. In 1968 eisten jongeren meer verbeelding. In 1989 viel de Muur van Berlijn op de tonen van Pink Floyd's *Another Brick in The Wall*. Anno 2013 trachten we de wereld te verbeteren door uitheems te koken en gezellig te eten.”

Beste lezer,

Zoals we in onze uitgave van 5 juni al aankondigden, is het nummer van volgende week 26 juni grotendeels gewijd aan de Wereldjongerendagen (WJD) die in juli in Rio de Janeiro plaatsvinden. Een team van jongeren dat volgende maand naar Brazilië trekt om er de WJD bij te wonen, neemt een week lang de redactie van *KERK & leven* over om over de WJD te schrijven en over andere thema's die hen na aan het hart liggen. Het wordt dus een speciaal nummer over jongeren en hun geloof.

De daaropvolgende vakantienummers van *KERK & leven* verschijnen op 17 juli en 7 augustus. Daarna zijn we er opnieuw wekelijks, zij het met enkele aangepaste rubrieken. De redactie wenst u alvast een prettige en deugddoende vakantie.

Leerlingen moeten tijdig hun talenten en vaardigheden kunnen ontdekken. © Corbis